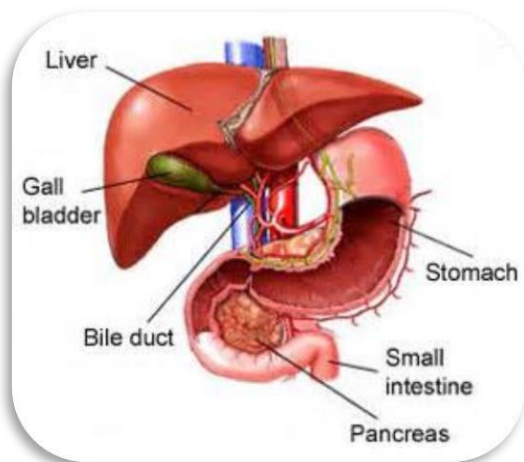

بیمارستان شهدای هفتم تیر

سنگ های صفراوی سنگ های صفراوی

سایت بیمارستان:

WWW.HOSPHT.IUMS.AC.IR

شماره های تماس:

۴-۵۵۲۲۸۵۸۱

تهیه و تنظیم: واحد آموزش ارتقای سلامت

بیمارستان شهدای هفتم تیر

جلوگیری از علایم بعدی:

- چنانچه سنگ های صفراوی از بین بروند یا از مجاری برداشته شوند، آیا قادر به جلوگیری از برگشت آنها می باشیم؟ چگونه؟ بوسیله مصرف غذای کم چربی، این بدین معناست که خود را در مصرف گوشت و محصولات لبنی پرچربی و روغن های گیاهی محدود کنیم. همچنین برچسب روی غذاهای آماده را بخوانیم تا از کم چرب بودن آنها مطمئن شویم.
- از ایجاد چاقی و بالا رفتن چربیهای خون با انجام فعالیتهای فیزیکی مستمر و پرهیز غذایی لازم جلوگیری نماییم و از مصرف داروهایی که ممکن است به ایجاد سنگ کمک نمایند خودداری گردد.

لازم بذکرست واحد آموزش ارتقای سلامت در ایام عادی هفته از ۸-۱۳:۳۰ صبح و واحد پرستار پیگیر در ایام عادی هفته از ۸-۱۳:۳۰ و روزهای شنبه و سه شنبه از ساعت ۱۵-۱۸ پاسخگوی سوالات آموزش خود مراقبتی از بدو ورود به بیمارستان -بدو ورود به بخش -حین بستری و ترخیص و بعداز ترخیص شما میباشد.

۵۵۲۳۷۲۶۰-

سوپروایزر ۹۴-۵۵۲۲۸۵۹۳-داخلی ۳۳۱

آموزش ارتقای سلامت: خانم کاهه

تاریخ تهیه فروردین ۱۳۹۶

تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۳

فرد تأیید کننده: دکتر ستایش

کد: Pa-HPT-40

- برای افرادی که نمی توانند جراحی شوند بیشتر فایده خواهد داشت.
- ERCP و اسفنکترتومی برای تخلیه سنگهای مجاری صفراوی ممکن است به تنهایی انجام شده یا بعد از آن، عمل جراحی برای برداشتن کیسه صفرا انجام شود.
- **جراحی:** اغلب برای برداشتن سنگهای صفراوی و کیسه صفرا انجام می شود. در حال حاضر بهترین انتخاب برای بیمار مبتلا به سنگ علامتدار کیسه صفرا در ایران عمل جراحی باز است و چنانچه توسط جراح متخصص انجام شود بی خطر و مؤثر است.
- **برداشتن کیسه صفرا از طریق لاپاراسکوپی:**

- با ایجاد چند سوراخ کوچک بر روی پوست برای مشخص کردن و برداشتن کیسه صفرا انجام می شود. با این روش معمولاً سنگهای مجاری صفراوی را نمی توان تخلیه کرد. درد و زمان بستری بعد از عمل در این روش کمتر است.
- **جراحی باز کیسه صفرا:** شامل یک برش بزرگتر برای برداشتن کیسه صفرا و همچنین برای برداشتن سنگهای داخل مجاری صفراوی بوده و مؤثرتر است.
- برای کم کردن خطر ابتلای به سنگ صفراوی نکات زیر را رعایت کنید:
- از خوردن غذاهای چرب و حاوی کلسترول زیاد پرهیزید.
- وزن ایده آل داشته باشید، چاقی مضر است.
- تحرک کافی داشته باشید.
- حتی الامکان از روش های جلوگیری از بارداری به غیر از قرص خوراکی استفاده کنید (با نظر پزشک)
- سبزیجات و میوه جات بیشتری میل کنید.
- از استعمال الکل و دخانیات پرهیز کنید.
- بیش از دو بار حاملگی ممنوع

سنگ های صفراوی چگونه تشکیل می شوند؟

- کیسه صفرا، صفرا را ذخیره می کند (مایعی که توسط کبد ساخته میشود). مجاری صفراوی، صفرا را به روده کوچک حمل می کنند، جایی که صفرا کمک به هضم چربیها می کند. اگر مواد شیمیایی که صفرا را می سازند نامتعادل شوند، سنگهای صفراوی می توانند شکل بگیرند. وقتی سنگ ها در کیسه صفرا بمانند ممکن است شخص، علامتدار شود یا بی علامت بماند. اگر سنگها به طرف خارج کیسه صفرا حرکت کند معمولاً باعث درد یا عفونت می شوند.

چه کسی دچار سنگ های صفراوی می شود؟

- هر کسی می تواند سنگ صفراوی داشته باشد. اما در بعضی افراد احتمال ابتلاء بیشتر است، که شامل افراد زیر می شوند:
 - خانمها بخصوص آنهایی که حامله شده اند و خانمهای چندزای که زایمان های مکرر داشته اند.
 - فامیل درجه اول مبتلایان به سنگ های صفراوی
 - افرادی که اضافه وزن دارند. (افراد چاق)
 - افرادی که اضافه وزن خود را سریع کم می کنند.
 - خانمهایی که قرص ضد حاملگی استروژن دار مصرف یا درمان هورمونی جانشینی دریافت می کنند.
 - افرادی که از مواد با کالری زیاد خصوصاً چربی استفاده میکنند و یا چربی از نوع تری گلیسرید در آنها افزایش پیدا کرده است.
 - افراد مسن
 - افراد خانه نشین (بی حرکت)
 - مصرف کنندگان بعضی داروها مثل کلوفیبرات و بعضی آنتی بیوتیکها مثل سفتریاکسون
 - استعمال دخانیات خطر ابتلاء به سنگ صفراوی را بیشتر می کند.
- ## شکایات شایع :
- علائم سنگهای صفراوی از بی علامتی تا یک درد ناتوان کننده تغییر می کنند.

علائم شامل موارد زیر می باشد :

- درد خفیف یا شدید در بالای شکم
- درد معمولاً شدید و طولانی بوده و اغلب برای تسکین آن نیاز به تزریق مسکن وجود دارد.
- تب و لرز، تهوع و یا استفراغ
- ولی درد های شدید بالای شکم که انتشار به پشت داشته و بمدت بیش از سی دقیقه طول می کشند و اغلب برای تسکین نیاز به مسکن دارند معمولاً در اثر جابجایی سنگ های صفراوی ایجاد می شوند و در این موارد باید احتمال سنگهای صفراوی مطرح و در صورت وجود درمان شوند.
- یرقان (مشکل کبدی که پوست را زرد می کند).
- دردهای ناشی از سوء هاضمه یا زخم های معده و اثنی عشر را نباید با درد ناشی از سنگ صفراوی اشتباه کرد. این دردها خفیف تر بوده و با غذا رابطه داشته و معمولاً به آنتی اسید پاسخ می دهند.
- در موارد بسیاری سنگ صفراوی علامتی ایجاد نمی کند و بطور اتفاقی در سونوگرافی یافت می شود. در این موارد
- سنگ خطری برای بیمار نداشته و نیاز به درمان خاصی ندارد.

ارزیابی شما :

- سنگ صفراوی ممکن است در رادیوگرافی با اشعه ایکس که برای منظور دیگری انجام شده کشف شود یا اینکه علائم شما، پزشکتان را مشکوک به وجود سنگ صفراوی کند.
- پزشک ممکن است این سؤالات را از شما بکند :
- آیا دچار خارش و یرقان بصورت گذرا شده اید ؟
- آیا علائم با خواب، گرسنگی و غذا خوردن ارتباط دارند؟
- انتشار درد شکم به کدام ناحیه بدن است ؟
- علائم چگونه شروع شده است ؟
- آیا دارویی مصرف می کنید ؟

• مدت شروع علائم بیماری؟

• سابقه بیماری قبلی؟

بررسی های احتمالی :

- **اولتراسوند :** امواج صوتی برای ایجاد تصاویری از کیسه صفرا و مجاری آن بکار می رود. ۸ ساعت قبل از سونوگرافی شکم، نباید غذا میل شود. در حالت ناشتا صفرا در کیسه صفرا تجمع یافته و سبب اتساع آن می شود و در این شرایط دیدن سنگ و یا مواد دیگر راحت تر صورت می گیرد.
- **اشعه ایکس :** ممکن است جهت گرفتن تصویر از کیسه صفرا و مجاری بکار برده شود.
- **ERCP :** روشی است که با اندوسکوپهای مخصوصی انجام شده و بعد از تزریق ماده حاجب از مجاری صفراوی عکسبرداری می شود.
- این وسیله می تواند سنگ و سایر علل انسداد در مجاری صفراوی مشخص کند.
- **سایر آزمایشات :** از قبیل عکس سینه، آزمایشات سرمی و الکتروکاردیوگرافی، ممکن است برای رد سایر مسایل احتمالی انجام شوند.

درمان سنگ های صفراوی :

- سنگ های صفراوی در صورتی درمان می شوند که علامت داشته باشند، بعضی اوقات ممکن است پزشکتان صرفاً بخواهد وضعیت شما را به طور مداوم تحت نظر قرار دهد. سایر انواع درمان شامل دارو درمانی، ERCP و اسفنکترتومی و جراحی است.
- **دارو درمانی :** ممکن است به صورت خوراکی برای از بین بردن بعضی از انواع سنگهای کوچک داده شود. اما برای دارو درمانی وقت لازم است تا اثر داروها ظاهر شود. و سنگها ممکن است بعد از قطع دارو مجدداً ایجاد شوند. درمان دارویی